

سه شنبه 31 مرداد 1396 - 29 ذی القعدة 1438 - 22 آگوست 2017

در اوایل سلطنت شاه اسماعیل اول و تشکیل سلسله صفوی، او توانست کردستان و شهرهای مقدس عراق را فتح کند...

وقوع جنگ چالدران بین ایران و عثمانی (893 ش)

در اوایل سلطنت شاه اسماعیل اول و تشکیل سلسله صفوی، او توانست کردستان و شهرهای مقدس عراق را فتح کند و با تکیه بر تشیع اثنی عشری، به زودی جمع کثیری از مردم شیعه ساکن در سرزمین‌های عثمانی را به سوی خود جلب کند. این اقدام جسورانه شاه اسماعیل، اگرچه خطرات فراوانی را در پی داشت اما سبب تحکیم وحدت سیاسی - مذهبی ایران گردید و همین ویژگی از نظر سلاطین عثمانی به مراتب خطرناک‌تر از احیای ساختار نظامی ایران بود. هنگامی که سلطان سلیم اول، پادشاه نیرومند و مشهور عثمانی به سلطنت رسید، چهل هزار تن از شیعیان را به قتل رساند. او که خود را خلیفه مسلمانان می‌خواند، تصمیم به توسعه متصرفات خود گرفت و به قصد تصرف تبریز، پایتخت دولت نوپدید صفوی حرکت کرد و جنگ سختی میان او و سپاه شاه اسماعیل صفوی در منطقه چالدران در حوالی ماکو روی داد. در این جنگ بر اثر کثرت سپاه عثمانی و مجهز بودن به تفنگ و توپخانه، لشکر ایران عقب نشینی نمود و تعداد زیادی از دو طرف کشته شدند. شاه اسماعیل تا حدود همدان عقب نشست و سلطان سلیم تبریز را اشغال کرد ولی به زودی بر اثر مقاومت ملی مجبور شد تبریز و آذربایجان را تخلیه کند. پس از بازگشت سلطان سلیم، شاه اسماعیل دیگر باره به آذربایجان و تبریز رفت و به تعمیر خرابی‌های لشکریان عثمانی پرداخت. گویند پس از این واقعه، دیگر کسی شاه اسماعیل را خندان ندید.

تاسیس دانشگاه تربیت معلم (1342 ش)

دارالمعلمین عالی نام مدرسه‌ای عالی بود که در سال 1307 ش برای تربیت معلم مدارس متوسطه تاسیس شد و در سال 1312 ش به دانشسرای عالی تغییر نام یافت. این دانشسرا دارای دو قسمت علمی شامل رشته‌های ریاضیات، طبیعیات، فیزیک و شیمی و قسمت ادبی با رشته‌های ادبیات، فلسفه، تاریخ و جغرافی بود. دانشسرای عالی پس از تاسیس دانشگاه تهران، جزیی از آن شد تا این که در سال 1334 ش، از دانشگاه تهران استقلال یافت. در تابستان 1342، دانشسرای عالی منحل گردید و وزارت فرهنگ وقت، دانشگاه تربیت معلم را تاسیس نمود.

تولد "دنی پاپن" فیزیک‌دان فرانسوی و مخترع دیگ بخار (1647م)

دنی پاپن، یکی از مخترعان برجسته فرانسوی، در 22 آگوست 1647م در این کشور به دنیا آمد. وی از نوجوانی به امور صنعتی و فنی علاقه داشت. از این‌رو پس از طی تحصیلات خود در پاریس، راهی لندن شد و با یکی از دانشمندان آن سامان، درباره تکمیل ماشین فشار هوا همکاری نمود. پس از چندی، پاپن برای اولین بار به نیروی بخار آب پی برد و در صدد استفاده از این نیرو برآمد. از این رو نخستین دیگ بخار را در سال 1688م اختراع کرد و در سال‌های بعد به تکمیل آن پرداخت. این دستگاه که به دیگ بخار پاپن شهرت یافت، شامل ظرفی کاملاً سربسته بود که در معرض حرارت قرار می‌گرفت. بخار آب متراکم در دیگ، فشاری در آن ایجاد می‌کرد که باعث بالا رفتن غلیان آب می‌گردید. پاپن، برای این دیگ، دریچه اطمینانی نیز ساخت تا به هنگامی که فشار بخار آب از حد معینی تجاوز می‌کرد، دریچه خود به خود گشوده می‌شد و بخار از آن به خارج راه می‌یافت. این اختراع و دیگر کارهای عملی پاپن باعث شد که وی به عضویت انجمن سلطنتی درآید. پس از چندی، پاپن از فشار داخل دیگ، به فکر استفاده‌های عملی از نیروی بخار آب افتاد و اولین نیروی کارآمد را برای حرکت کشتی‌ها فراهم آورد. پاپن را به دلیل این اختراع مهم، پدر بخار لقب دادند.